

JAUNIMO RAITELIS

Nr. 172 (1374) II metai

DYPHOLCAS

1951. II. 16

Nes mūsų dabartinis vargas,
kuris yra trumpas, gamina
mumyse kilniausia, amžina,
visą vėrsijančią garbę,
mums, kurie nežiūrime į tai,
kas matoma, bet kas nemato-
ma, nes matomi dalykai yra
laikini, o nematomi - amžini
/2 Kor. 4, 17-18/

B

aimė nėra meilė, bet tobula meilė vėro šalin baimę,
nes baimę turi kančios; kas bijo, tas netobulas meilė-
je /1 Jono 4, 18/.

Baimė nėra meilė. Jeigu stebuklingoji Dievo meilė Jė-
zuje Kristuje mumyse savo tikslą pasiekė, tada mes ne-
turime jokios baimės daugiau. Ko mes turėtume tada
bijoti? Juk Jėzaus Kristaus kraujas mus nuo visų nuo-

dėmių išlaisvino, išvalė. Dabar įstatymas
mus daugiau pasmerkti negali. Mums dovano-
tas visiškas Kristaus teisingumas. Dievas
mus paskelbė Kristuje teisingais. Mes esa-
me po Dievo malone, Jis mus priėmė, kaip
Jo mylimus vaikus, kurie jam su vaikišku
pasitikėjimu gali atnešti visus savo rū-
pesčius ir vargus.

Nusiminimuose ir nuliūdime pasi-
duodame mes savo Tėvui, pasiguosdami tikė-
jime, kad Jis ir vėl viską į gerą išves.
Suprantama, dažnai baimė ir rūpestis nori
mūsų širdį paglemžti. Tada mes jau, žinoma
Dievo meilę ir Kristaus kančias bei mirtį
ir jų reikšmę esame pamiršę, kas taip leng-
vai įvykti gali. Bet jeigu mes tada prisi-
mename Dievo meilę Kristuje, tada mes ga-
lime baimę pergalėti. Net ir baimė prieš
mirtį mums tada išnyks.

Baimė nėra meilė. Mūsų meilės va-
ranti jėga nėra baimė, bet nuoširdus dėkin

gumas už Dievo didelę malonę Jezuje Kristuje. Šita malonė mums suteikia jėgos ir noro.

Visa garbė teesie Tau, o Dieve, už Tavo malonę. Padėk, kad ji pas mus daug vaisių neštų. Vardan Jėzaus. Amen.

+ + + +

LIUTERONŲ VYSKŪPŲ KONFERENCIJOS PAREIŠKIMAS DĖL POPIEŽIAUS ROMOJE PASKELBTOS DOGMOS APIE MARIJOS KŪNIŠKĄ PAĖMIMĄ Į DANGŲ (VERTIMAS)

1950 m. lapkričio mėn. 1 d. popiežius Pijus XII paskelbė mokslą (dogmą) apie Marijos kūnišką paėmimą į dangiškąją šlovę. (Dogma – tikėjimo taisyklė, dėsnis).

Šitas Romos-katalikų Bažnyčios sprendimas yra toks lemtingas ir mums, kaip Kristaus kūno sąnariams, toks skaudus, kad mes, evangelikų – liuteronų vyskupai, to negalime nutylėti. Todėl šiuo liūdijame visiems Jėzaus Kristaus Bažnyčios sąnariams:

1. Mokslas apie kūnišką Marijos paėmimą į dangiškąją šlovę (paprastai pavadintas Marijos dangun žengimo mokslu) neturi jokio pagrindo Šv. Rašte ir prieštarauja jo aiškiam liūdijimui apie Kristaus prisikėlimą ir būsiantį kitų tikinčiųjų prisikėlimą. (Kor. 15, 23).

Pagal Šv. Rašto liūdijimą Marija yra Jėzaus motina, kuri išimtinu atveju Dievo tarnybon paimta buvo, ir ji, kaip mergaitė, pagimdė Dievo Sūnų. Todėl su Bažnyčios tėvais mes ją galime Dievo motina vadinti, ir sulyg tuo žmonių giminėje ji užima ypatingą vietą. Tačiau Šv. Raštas mums kartu rodo, kad Marija, kaip ir daugelis kitų žmonių, Jėzaus kelio negalėjo suprasti, kad jai ne tik skausmo, bet kartu ir gundymų buvo. Jeigu ji po Jėzaus mirties ir prisikėlimo pirmajai krikščioniškai parapijai priklausė, tai tik kaip paprastas narys. Biblija mums nieko nesako, kad ji parapijoje būtų buvusi laikoma ypatingoj garbėj.

Bet jeigu Marija, ne pagal Šv. Rašto tvirtinimus, dėl jos ne sutepto prasidėjimo ir jos dangun žengimo, tikrai iš žmonijos tarpo išskiriama ir augščiau visų šventųjų ir angelų iškeliamą ir net kaip „tarpininkė ir bėglaatpirkėja“ šalia Jėzaus Kristaus pastatoma, tada bibliškasis Jėzaus motinos vaizdas yra sugriaunamas.

Jeigu dogma dabar nustato, kad Marijos kūnas jau dabar paimtas į dangiškąją šlovę, tuomet pasiimama tai, ką Viešpats Dievas yra pabaigai sau pasilaikęs; ir dar daugiau, Marijai suteikiama ypatinga padėtis, kuri skiria ją nuo krikščioniškosios parapijos ir kartu pastato į Kristui panašią garbę ir padėtį.

2. Senosios krikščionių Bažnyčios pobibliniuose liūdijimuose, kuriuos mes turime bendrus su Romos Bažnyčia, nieko nėra paminėta apie bet kokią Marijos dangun žengimą.

Tik keturi šimtai metų po Kristaus atsiranda legenda, kuri pasakoja sekančiai:

Kai Marija, Jėzaus motina, gulėjo mirties patale, prie jos buvo susirinkę visi apaštalai. Tada prisiartinęs Jėzus su savo angelais, paėmė jos sielą ir perdavė ją arkangelui Mykolui. Kai sekančią dieną apaštalai jos kūną palaidoti norėjo, Jėzus pasirodė antru kar-

tu ir debesyje paėmė jos kūną į rojų, kur siela su kūnu vėl susivienijo.

Nors atsakingi Bažnyčios mokytojai priešinosi šios legendos pripažinimui, bet liaudis buvo linkusi, vadovaudamasi savo senu nekrikščionišku liaudies pamaldumu, tariamam Marijos dangun žengimui šventę švęsti.

Dar iki 1568 metų Romos brevijorius (dvasiškių maldų knyga) pareiškia, kad Bažnyčia nežino, kas su Marijos kūnu atsitiko.

Jei šiandien popiežius, kaipo vyriausias Romos Bažnyčios mokytojas, iš Marijos dangun žengimo legendos išveda tikėjimo dėsnį ir su juo riša visų tikinčiųjų amžiną išganymą, tokiu būdu ir Romos Bažnyčios tradicijose yra padarytas gilus įrėžimas. Popiežius apleidžia ligšiolinį pagrindinį dėsnį, kad tik tas ištikrųjų katalikiška yra, kas visur, visuomet ir visų tikėta buvo.

3. Viso pasaulio krikščionybė tuomi pirmą kartą savo istorijoje atsistoja prieš faktą, kad popiežius, iš jam 1870 m. pripažinto neklaidingumo, nustato tikybinį dėsnį. Pasipriešinimas, kurį tuo laiku visos krikščioniškosios bažnyčios pradėjo reikšti prieš tą neklaidingumo dogmą ir kuris vedė prie atskilimo senosios katalikų Bažnyčios nuo Romos, įgauna per Marijos kūniško dangun žengimo dogmatizavimą išgašdinančiai pasiliekančią pateisinimą. Nes šita netokia, kaip kuri senesnė Romos Bažnyčios dogma, kuri klaidingai išaiškina apaštalų mokslą, bet ji visiškai apaštalų liudijime neturi jokio pagrindo ir todėl reiškia visišką Romos vyskupo atsipalaidavimą nuo paklusnumo mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus apaštalamams.

Nors Romos - katalikų teologija ir stengiasi Marijos garbinimą nuo Šventos Trejybės garbinimo atskirti, bet negali sulaikyti, kad liaudies maldingumas būtų neklaidinamas, peržengiant pirmąjį įstatymą. Sūkis: „Per Mariją prie Kristaus!“ tikrenybėje užtemdo kelią, kurį Dievas nurodė žmonių išganymui.

4. Šitas Evangelijai prieštaraujantis Marijos dangun žengimo dogmatizavimas galiausiai pripildė mus su ypatingu skausmu santykiuose vienos Bažnyčios su kita. Kovoje su priešdieviškomis jėgomis, kurios, skubiai artėjant laiko galui, visu savo smarkumu veikia, buvo krikščioniškosios bažnyčios viena į kitą atsikreipusios, ir jų nariai svetimumo jausmą ir polemiską (mokslinio ginčo) sustingimą vienas kitam buvo pametę ir pasiruošę vienas kito klausyti bei vienas iš kito pasimokyti.

Salyga šiam susiartinimui buvo apaštalų liudijimu pripažinimas, kuris turėjo būti bažnytinio mokslo pagrindu. Įvykus Romos Bažnyčios minėtam sprendimui, šis pagrindas yra apleidžiamas.

Su giliu susirūpinimu mes iš anksto numatome pasėkmes, kurios iš šito bažnytinio pagrindo apleidimo gali susidaryti.

5. Mūsų parapijoms šioje valandoje mes skelbiame vienintėlį išganymą Kristuje, kuris buvo nukryžiuotas ir prisikėlė. Mes pasilieiname prie Viešpaties žodžių Jono Evangelijoje: „Niekas neužengė į dangų, kaip tik tas, kuris nužengė iš dangaus, būtent žmogaus Sūnus, danguje esąs.“ (Jono 3, 13).

Mes kviečiame mūsų parapijas patvirtinti žodžiu ir gyvenimu, kad išganymui nereikalingas joks kitas tarpininkas, kaip tik mūsų Viešpats Jėzus Kristus:

„Vien Jėzaus Dangun Žengimu tikiu, tikiuos paskui Jį žengsias“.

"Mano SIELA yra NULIUDUSI..."

MATO 26, 36 - 46

yg užte praūžė visi fašingai, karnevalai - pasi-
linksminimai, ypač Pietų Vokietijoje. Gavosi iš-
viršinis išpuodis, kad ne tik jauni, bet ir seni
buvo pilni džiaugsmo. Bet kas dėjos už tų mas-
kių, ir kas dedasi dabar - Gavėnios laike - žmo-
nių širdyse? Ar žmonės tikrai linksmi? Jau įvai-
rių Bažnyčių atstovai priešgavėnios laike skel-
bė, kad jie tik mestų tas maskes ir parodytų sa-
vo tikrą veidą, o juk tikras jų veidas, ypač mū-
sų benamių, yra rūpesčių ir liūdesio prislėgtas.
Visas anas, lygtai linksmas užesys - triukšmas
buvo melas ir apgaule. Šiandieną juk beveik nėra
nė vieno rimto žmogaus, ypač mūsų tautiečių tar-
pe, kuris nekovotų su liūdesiu.

Mūsų Tautos Šventėje kentėjimo laiko pra-
džioje (vas. 16 d.) ir šiais metais plėvėsavo gedulo vėliava. Su psal-
mistu (Pslm. 39) turėjome tarti: "Aš nutilau ir tyliau ir neapsakau
džiaugsmo, ir savo vargus turiu vyti į save. Mano širdis užsidegė ma-
no kūne, ir kada šitą prisimenu, lyg degte degu." Nesinorėjo net links-
mų giesmių giedoti anot vieno tremties dainiaus: "...tikrai ne šian-
dien, tikrai ne šičia, toli nuo savo gimtų namų..." Laisvės netekę, vi-
si perimti liūdesio, kuris tiesiog nusivylimą veda. Tik belieka
klausti su anuo minėtu psalmistu: Kur beliko mano paguoda, kuomi, Vieš-
patie Dieve, aš linksminsiuosi? Gerà tam, kuris kaip tas psalmistas
gali prasiveržti iš liūdesio į džiaugsmą, sakydamas visa savo širdimi:
Viešpatie, aš pasitikiu Tavimi! Tikrai, jokios tuščios kalbos, jokie
žmogiški kad ir didžiausių politikų pažadai neveda mus nei į asmeninį
nei į visos lietuvių giminės skaidresnį rytojų. Kas tik vien jais pa-
sitikėjo, tas jau sukniubo po sunkia tremties našta.

Koks tik artimas yra mums, ypač šiame Gavėnios laike, Viešpats
Kristuje. Jis taria: "Mano siela yra nuliūdusi iki mirties..." Kodėl ir
ne? Kada Kristus darė stebuklus, kada gydė, kada daugeliams nušlėstė
ašaras..., tuomet ne tik mokintiniai, bet didžios minios paskui bėgo
ir jam net oziana šaukė, bet kada prasideda Kristaus kančių kelias,
kas žmonių akių nebežavi ir mato, kad pragaištančios naudos nebeturi,
tai net ir mokintinių tarpe pradėdama svajoti apie išdavystės sidab-
rinukus (Judas Iš.) O kada jau Kristus buvo tikroje bėdoje, tai net
visi mokintiniai iš baimės dėl savo gyvybės išlaksto į visas šalis, o
mylimiausias mokytinis Petras net tris kartus savo Viešpaties išsižai-
da! Kristus mato jau žmonių pajuoką, šmeižtą, eršėčių vainiką - kry-
žiaus mirtį. "Mano Tėve, jei galima, tegul tas kielikas praeina pro
mane..." Nors kraujo prakaitas nuo jo veido žemėn puola, taria Vieš-
pats savo liūdesio valandoje: "Tačiau ne kaip aš noriu, bet kaip Tu!"
- Tenusiduodie Tavo valia! Nors dar tebeiname kančių keliais į kry-
žiaus mirtį, bet jau minėtoje maldoje pradėda prasiveržti pro storus
tamsius debesies saulės spinduliai. - o tai dangiškoji šviesa. Štai
juk liūdesys ne pražūčiai, bet išganymui visos žmonijos - kaip lietu-
vių giminei, taip ir kiekvienam iš mūsų. Ir pačiose kančiose ant kry-
žiaus, kada pasaulis didžiuojasi savo darbą atlikęs, pasigirsta Vieš-
paties žodžiai: "Jau atlikta!" - Visiems į Jį tikintiems nuodėmių
atleidimas - gyvenimas ir išganymas, o Velykų rytą džiūgauja visas
dangus ir visa krikščionija: mirtis ir pragaištantis gyvenimas į švie-
są pastatyti!

Tai liūdekime su mūsų Viešpačiu Kristumi, kad galėtumėme džiaug-
tis su Juom čia žemėje, o po mirties amžinybėje!

Kun. Ansas Trakis

Mintys VASARIO 16-jai

Jr vėl sulaukėme Vasario šešioliktąją. Šią šventę - Lietuvos Nepriklausomybės Šventę - minime jau trisdešimt trečią kartą. Paskutiniuosius šešis, o taip pat ir šį kartą, šią sukaktį mums tenka švesti ne savo numylėtoje Tėvynėje, bet toli nuo jos. Vieni ją švenčiame laisvajame vakarų pasaulyje, kiti Sibiro taigose, tretieji, kur nors slaptaį gimtines laukuose ar miškuose.

Mes benamiai, kurie nuo savo Tėvynės esame atplešti ir kurie dabar laiko įvykių esame stundomi iš vietos į vietą, nuo kontinento ant kontinento ir kurie kenčiame svetimųjų mums daromas skrietas, kas kartą vis daugiau pasiduodame pesimizmui. Matydami žiaurų Lietuvos naikinimą, masinį mūsų brolių ir seserų trėmimą į Užuralių, jau kartais pradedame abejoti ir net nebetikėti, kad kada nors ir vėl Nepriklausomybės Šventę galėsime švesti laisvoje Lietuvoje. Mums jaunimui, tokių abejonių negali kilti! Mes turime pilną teisę į laisvą ir nepriklausomą gyvenimą.

Pažvelkime į praeitį. Panagrinėję pasaulio istorijos raidą, pamatysime, kad kiekviena valstybė, kuri iškilo kitas tautas pavergdama, neišsilaikė tame augštyje anžiems. Paskutiniu pavyzdžiu yra mums visiems gerai žinoma Vokietija.

Jau nebetoli diena, kada ir mūsų krašto pavergėjui teks nu-lenkti galvą prieš laisvės ištroškusią žmoniją.

Mes darytu-mėme nepateisinamą klaidą, jei lauktu-mėme, kol tolimesnė pasaulio įvykių rai-da Lietuvai sugrąžins laisvę. To niekad os nebus! Lietuvos ne-priklausomybė reika-lauja mūsų kovų, rei-kalauja mūsų aukų. Mes, viso pasaulio lietuviai, turime vieningai stoti į ko-vą už mūsų krašto laisvę. Tvirčiausias ginklas mums turi bū-ti vienybė, kurios pagelba jau ne viena tauta atgavo savo ne-priklausomybę.

Pavyzdžiu paimkime žydus. Jie, kaip ir mes, buvo iš-sklaidyti po visą pa-saulį. Ilgai jie var-go, net keliolika šimtmečių, tarp sve-timųjų gyvendami, o visdelto, jie neisny-

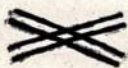
ko ir savo kraštui iškovojo nepriklausomybę. Jiems ta kova tik todėl pasisekė, kad juos jungė vienybė.

Pažiūrėkime dabar į save. Ar mes vieningi? Pas mus žmonės skirstomi dar į taip vadinamus „klaipėdiečius“, „repatriantus“, „vokiečius“, „amerikiečius“... Šie terminai vartojami kartais visai ne savo vietoje, kas nė kiek neprisideda prie mūsų vienybės išlaikymo. Bet tai tik antraeilis reikalas, nors tuomi kartais daug kas ir sugadinama.

Mes, būdami Lietuvos ateinančioji karta, norime vengti viską, kas mus tarpusavyj skiria, norime siekti vienybės, kuri turėtų tapti mūsų tvirčiausiu ginklu kovoje už Lietuvos nepriklausomybę. Jei mes tai pasieksime, ką mes tvirtai turime tikėtis, tai tada mūsų kova bus pusiau laimėta. Tada mes savo jaunas jėgas jau galėsime aukoti Lietuvos išlaisvinimui.

Visi kaip vienas sustoję vadausime savo mylimą kraštą, ir ši kova bus lemiama. Tada mes jau tikrai, niekieno netrugdomi, ir vėl galėsime Lietuvos Nepriklausomybės sukaktį švęsti laisvoje ir vieningoje Lietuvoje.

V.A.+P.J.

KENTĖJIMO-GAVĖNIOS

laikui

Kunigas Dovydas JURKAITIS

G I E S M Ė

Aš meilės garbinu galybę...
/Tremties giesmyno Id.101,1-4/

M A L D A

O, Tėve mūsų, kurs danguos,
Mums Dvasios dovanok šventos;
Duok tavo žodį mums suprast,
Tikėjimu palaimos rast,
Vertingai garbinti tave
Per Sūnų čia ir danguje.Amen.

Šventojo Rašto žodžius skaitykime iš Morkaus Evangelijos 10 persk.45 skirsn.

Žmogaus Sūnus neatėjo, kad Jam kas tarnautų, bet kad Jis pats tarnautų ir duotų tų savo gyvybę kaip atvadavimą už daugelį. Amen.

Mielieji klausytojai ir skaitytojai!

Viešpaties Jėzaus mokytiniai ir visi žmonės, kurie Jėzaus kalbas girdėjo, būtų Jį labai gerai supratę, jeigu „Žmogaus Sūnus“ būtų atėjęs, kad Jam tarnautų. Jie matė Jo galingus darbus ir stebuklus; jie girdėjo Jo žodžius ir kalbas. Tokiam galingam ponui

tarnauti, Jį už karalių priimti būtų visi sutikę. Bet Jis jų pataravimo nenorėjo. Ne tokiam tikslui savo dangišką karaliaus sostą buvo mūsų Viešpats apleidęs. Ten Jis turėjo angelus, kaip tarnus; čia tiktai klystasis žmogus su savo visais vargais ir trūkumais galėjo Jam tarnu būti.

Jo atėjimo tikslą jau Ponas Dievas pranešė pavadindamas Jį vardu „Jėzus“, „nes Jis išgelbės savo tautą iš jų nuodėmių“, rašo apaštalas Matas 1,21. Taip Viešpats Jėzus vis ir vis savo mokyti - niams ir žmonėms yra pareiškęs: „Žmogaus Sūnus atėjo jį ieškoti ir išgelbėti, kas yra pražuvęs“, Luko 19,10. „Žmogaus Sūnus neatėjo žmonių sielas prapuldėti, bet išgelbėti“, Luko 9,56. „Aš, šviesa, atėjau į pasaulį, kad kiekvienas, kurs tiki į mane, nepasiliktų tamsybėje...“. „Aš neatėjau teisti pasaulio, bet pasaulio gelbėti“, Jono 12,46-47. „Aš tam gimiau ir atėjau į pasaulį, kad liudyčiau apie tiesą“, Jono 18,37. Čia pažymėjau kelis Viešpaties pareiškimus, kurie nurodo, dėl ko Jis į šį pasaulį yra atėjęs, ne kad Jam kas tarnautų, bet kad Jis pats tarnautų. Ne kad mes, aš, tu arba pasaulis Jam tarnautų, bet kad Jis man, tau ir visam pasauliui tarnautų.

Ar priims mane, tave ar koki nors kitą žmogų bet koks amatininkas į savo dirbtuvę, jeigu mes to darbo nemokam? Ar duos koks nors ūkininkas savo arklius ir vežimą tokiam, kuris dar vadžių nėra rankose turėjęs? Ar Viešpats Jėzus gali priimti į savo tarnybą toki, kuris Jo Žodį, Jo įsakymus nepildo ir nepažįsta? Beje, sako Jis: „Atėinančio pas mane aš neišstumsiu laukan“, Jono 6,37. Bet ar tas mano, tavo ir visų žmonių atėjimas pas Viešpatį Jėzų toks lengvas yra? Jeigu aš esu aklas, sergas, paklydęs ar kur į gilią duobę įpuolęs arba kalėjime, ar galiu pas Jį ateiti? Arba jeigu aš esu vergas be laisvės, kaip galiu pas Jį ateiti? Mes juk mokėmės Viešpaties žodžių: „Nes be manęs jūs nieko negalite padaryti“, Jono 15,5; taip pat ir katekizmo antroje dalyje: „Aš tikiu, kad aš savo paties protu ir jėgomis negaliu į Jėzų Kristų, mano Viešpatį tikėti, nei prie Jo artintis...“.

Taigi, kadangi aš, mes ir visas pasaulis negali pas Jį nueiti, tai Jis pats atėjo į šį pasaulį kaip mūsų visų Išganytojas, Išgelbėtojas, kaip Atpirkėjas. Dėlto Jis ir sako: „Aš atėjau jį ieškoti ir išgelbėti...“. „Aš atėjau visų nuodėmes ant savęs imti ir ant kryžiaus už tai kentėti ir mirti“. „Aš atėjau tarnauti ir duoti savo gyvybę atvadavimui už visus nusidėjėlius ir nusikaltėlius“. Jis kentėjo taip pat už mane ir už tave. Čia kyla labai svarbus klausimas, kurio aplenkti (aplenkti) nė vienas iš mūsų negalime: „Ar tikrai išpažįsti iš širdies, esąs didelis nusidėjėlis?“ „Dieve, būk gailas tingas man, nusidėjėliui“, Luko 18,13. Ar šita muitininko malda tau yra gerai pažįstama? Jėzus sako: „Sveikieji neprivalo gydytojo, bet tie, kurie serga“, Luko 5,31. Kas serga, tas prašosi gydytojo. Jis, Jėzus, yra mūsų gydytojas. Kas Jo pagelbos prašys, tam Jis tikrai ją ir suteiks. Pranašas Jezaijas rašo 53,4-5: „Tikrai Jis nešiojo mūsų ligą ir sau užsidėjo mūsų skausmus... Bet jis dėl mūsų nuodėmių sumuštas. Jis kenčia bausmę, kad mes turėtume ramybę ir Jo žaizdomis esame pagydomi“. Tai yra Jis, mūsų Išganytojas, Išgelbėtojas ir Atpirkėjas, kuris kiekvienam iš mūsų gelbėti ir tikrą atleidimą duoti nori ir gali.

Kada Jis mums bus taip tarnavęs, tai ir mes galėsime Jo tarnais tapti tame, kad mes Jam ligonių ir nusidėjėlių prinešime, jeib Jis ir jiems tarnauti galėtų.

Išgelbėtas gelbėk ir kitiems ant išgelbėjimo. Amen.

G I E S M Ė

Garbė šlovingam Jėzaus vardui...
/Tr.giesmyn.Id.101,5/

BRETKŪNAS = Sv. Rašto vertėjas

Paruošė Alg. Gintautas

Pameskigi miela Lietuwa melstissi kaukus, Aitwarą, Szemepaczius alba kitas beiwes ir numirusius schwentuosius, da melstissi wieno Diewo...

/Bretkūnas, „Postiles“ II t./

Nors ir apie 200 metų buvo praėję nuo krikščionybės įvedimo Lietuvoje, bet lietuvių tarpe ji savo šaknis dar nebuvo giliai įleidusi. Net ir Prūsų Lietuvoje, kur kryžiuočiai krikščionybę įvedė daug anksčiau, valstybė ir bažnytinė vyriausybė buvo priversta vis ir vis išleisti įstatymus, draudžiančius taip vadinamas „ožių aukas“ (užkalbėjimus, burtininkavimus ir pan.). „Szemepatis, kaukai, appidemes“ buvo žmonių dar slapta garbinami. Senuosius dievus ir senuosius laikus žmonės su ilgesiu prisiminavo. Kitaip ir būti negalėjo. Argi žmonės gali pilnai suprasti ir sąmoningai vykdyti krikščioniškas mintis, jei jos skelbiamos vien tik žodžiu be jokių pavyzdžių? Pati kalba būdavo kartais irgi iškraipyta ir sunkiai suprantama. Be to, žmonės nebuvo prileidžiami tiesioginiai ir laisvai prie krikščionybės pagrindo – Sv. Rašto, tad ir negalėjo suprasti jo mintis.

Protestantizmas, atmesdamas daugelį Katalikų Eklezijos papročių bei dogmų, pakeitė savo laikyseną ir šiuo atžvilgiu. 1534 metais Dr. M. Liuteris pabaigia versti visą Sv. Raštą į vokiečių kalbą, padarydamas jį prieinamą savo visiems tautiečiams. M. Liuteris laikė tai savo svarbiausiu darbu.

„Kas gyvuliui yra ganykla, žmogui butas, paukščiui lizdas, tuo Sv. Raštas yra tikinčioms sieloms“, sako M. Liuteris.

Tokiu būdu šventraščio pasirodymas gimtojo kalboje yra didelės reikšmės įvykis. Bet ne vien religine prasme tai reikšminga. Tauta, kuri gaudavo Bibliją savo kalba, kaip kad sako prof. V. Biržiška, negalėdavo jau be pėdsakų išnykti. Panaudoti Biblijoje įvairūs išsireiskimai, surinkti reikalingi žodžiai žymėti ne tik paprastais, bet ir abstrakčiais sąvokas, palieka neįkainiojamą turtą kiekvienoje literatūroje. Pavyzdžiui, Dr. M. Liuterio padarytas vertimas tu-rejo epochinės reikšmės vokiečių literatūros istorijoje. O ką jau bekalbėti apie mūsų literatūrą?

Taip protestantizmas šalia reformos religinėje srityje, padarė daug įtakos bendrai Europos kultūriniam gyvenimui. Ten kur plito reformacija, buvo atnešamas ir Dievo Žodis – Biblija ir kartu daromos pastangos išversti ją į tas kalbas, kuriose jos dar nebuvo.

Prūsijos kunigaikštis Albrechtas Brandenburgietis, tapęs protestantu, iškelia mintį išleisti krikščionių šventraščių lietuvių

/tęsinys iš 7 pusl./

M A L D A /Iš tremties giesmyno 274 pusl./

- Tėve mūsų, kurs esi danguje...

P A L A I M I N I M A S

Viešpats teapsaugoja tave išeinant ir įeinant nuo dabar per amžių amžius. Amen.

G I E S M Ė

O, Jėzau, šventą vardą savo... /Tr.giesmyn.101,6/

ir lenkų kalbomis. 1544 metais tuo reikalu jis paveda rūpintis Karaliaučiaus universiteto profesoriui Stanislovui Rapailioniui, bet jo staigi mirtis sekančiais metais nutraukė pradėtąjį darbą. Kitas lietuvis, prof. Andr. Kulvietis, miręs bemaž tuo pačiu laiku, spėjo tik pateikti išverstas Dovydo psalmes, kurios buvo išspausdintos 1570 metais išleista Mažvydo giesmyne. Kita žinutė, liečianti Šventojo Rašto vertimą, yra užsilikusi apie Augustiną Jomantą, Ragainės kunigą. Sis buvo užsibrėžęs išversti Naująjį Testamentą lietuvių kalbon, bet nebaigęs darbo mirė. Nors jau krastās buvo daugiau negu 50 metų protestantiškas, bet žmonės šventraščio savo kalba dar neturėjo.

Tokia vėndra padėtis buvo susidariusi gyvenant Jonui Bretkūnui. (J. Bretk. gim. 1536 m.). Jis yra pirmasis Prūsų lietuvis, pasižymėjęs mūsų literatūroje. Bretkūnas ne tik prilygo savo raštais Didžiosios Lietuvos rašytojams, bet ir augštai juos pralenkė, nerasdamas sau lygaus visoje anų laikų Lietuvoje. Deja, apie jo gyvenimą yra išlikę labai mažai žinių. Iš pradžių jis kunigavo Labguvos parapijoje. Mirus Karaliaučiaus parapijos kunigui Baltramiejui Vilentui 1587 metais, Bretkūnas buvo paskirtas jo vietoje. Čia ir mirė 1602 metais.

Dėl Jono Bretkūno - vok. Johannes Bretke - buvo istorijos tyrinėtojų ginčytasi. Buvo manyta, kad jis vokietis. Bet jo graži, taisyklinga postilės vertimo kalba ir lietuvių kalbos dvasios pajautimas, liudija, kad jis nuo pat mažens turėjo lietuviškai mokėti. Spėjama, kad bent jo motina turėjusi būti prūse, ne vokiete.

Kalbant apie jo veiklą ir turint galvoj anų laikų sąlygas, telieka pasakyti, kad jis buvo nepaprastų gabumų žmogus. Iš jo daugelio raštų tebuvo leista atspausdinti tik maža dalis. 1589 metais išeina jo trys knygutės: naujai perredaguoti ir žymiai pakeisti abu Mažvydo giesmynai ir pirmoji maldaknygė lietuvių kalba. 1591 metais pasirodo iš dviejų tomų susidedanti postilė:

"Postila tatai esti trumpas ir prastas ischguldimas evangeliu".

Tai didelis darbas - pirma tokio masto lietuviška knyga, apie 1000 didžiulių puslapių, peržiūrėta keletos kunigų ir pripažinta tinkamai paruošta. Ši knyga rodo Bretkūną gražiai savo kalbą mokantį ir, palyginus su Mažvydu ir kitais, gerokai rašomąją kalbą patobulinusi. Tai aiškiai matosi postilės prakalboje:

"Tu mana miela Lietuwa, gerai dabokes(.) Jus isch tiesos ne daug szinat alba ischmanāt ape Schwenta Raschta, ape Diewo szodi, ape dusches sawa ischganima. Nesai kolei schisai swietas laikesi, dabar nevienu knigu iusu lieszuwia raschitu netureiot(;)wis ka ikszolei primokiti este, tatai wis iumus rodosi isch Latinischko, lenkischko alba wokiszko lieszuwio per tulkus(= vertėjus, nlt.). Tuogi iusip brangus ira Diewo szodis, tuogi teip masz tarp iusu ira mokansziu poteru. Praschikiteg Diewa, ieib ghis ir iumus tokius rodzitu duot plebonus, kurie prigimtu lieszuwio iumus ischraschitu. Schwentas Knigas Seno ir Nauio Testamento, ir idant Diewas thiemus padetu, kurie schitas knigas Lietuwischkai ischraschiti pradėia".

Jei Bretkūnas būtų tik tuos kelis raštus parašęs, jo vardas jau nebūtų išnykęs mūsų istorijoje. Bet jo darbų viršūnę sudaro pilnas Senojo ir Naujojo Testamento vertimas:

"Biblia, tatai esti wišsas Schwentas Raschtas lietuwischkai ischgulditas".

Dėl šio savo darbo Bretkūnas daugelio vadinamas lietuviškuoju Liuteriu. Biblijos vertimas užtruko jam - maždaug kaip ir M. Liuteriui - 11 metų (1579-1590). Tačiau faktiškai Bretkūnas išvertė ją per tris metus ir septynis mėnesius. Iš viso rankraštyje susidarė 8 tomai. Viskas yra paties Bretkūno ranka rašyta ir abejojama, ar jis išviso turėjo bet kokių pagelbinių tekstų, kurie palengvintų vertimą. Apie šio darbo sunkumą rašo prof. V. Biržiška:

Vydūnas

+ + +

Mūsų tėvynė kaip jūrų salutė.
Vilnys ir bangos iš visų šalių
grėsia griausmu ir ją daužo audringai!
Bet jos dora kaip tvirtybė uolų.

Jei mums pasaulyj draugų ir nebūtų
nieko nebudami žengsim uoliai
tuo, ką augštybė mums pagrindu stato.
Bangos likimo mus neša gerai.

Apsaugą mums teiks pačioji Teisybė.
Liepsnos kurybos bus mūsų galia
nešti kilnumui žmogaus į pasaulį.
Švento gyvensime Dievo valia!

Iš knygos „Likimo bangos“
119-120 psl.

x x x x⁺x⁺x⁺x x x x

Giesmių aukos

Rabindranatas TAGORE

R. Tagore gimė 1861 m. Tai pasaulinio garso indų rašytojas ir filosofas. Moderniškai išauklėtas. Jo žymiausi kūriniai yra „Sodininkas“ (1913 m), „Giesmių aukos“ (1913 m), „Namai ir pasaulis“, „Laivo sudužimas“ ir kt.

Zemiau patalpiname dvi išverstas giesmes iš 1913 metais atspausdinto kūrinio „Giesmių aukos“.

- - - - -

Kur dvasia be baimės, galva augštai keliama,
Kur pažinimas laisvas,
Kur pasaulis neatskala siauru naminiu mūrų,
Kur žodžiai iš tiesos gelmių kyla,
Kur nenuvargstamai siekimas tiesia ranką į begalybę,
Kur aiški protavimo srovė nepasimeta sausame įpročio smėlyje,
Kur dvasia Tavo vedama, keliasi prie vis platėjančio mąstymo ir veikimo -
Šitokiam laisvės rojui, leisk Tėve, Tu mano šaliai pabusti.

- - - - -

Tai Tau mano malda, Viešpatie - paliesk,
paliesk iki trūkumų šaknies mano širdį.

Suteik man jėgų, lengvai džiaugsmus ir rūpesčius
pakelti.

Suteik man jėgų, savo meilę vaisingą veiksmuose
padaryti.

Suteik man jėgų, vargstančiųjų niekados
neišiginti ir savo kelius prieš išulį jėgą nelenkti.

Suteik man jėgų, savo dvasią virš kasdieniško
mažmožių iškelti.

Suteik man jėgų, savo jėgas Tavo valiai
meilėje pašvesti.

+++++

Henry Lavedau - prancūzų rašytojas, gyvenęs prieš I Didįjį Karą, labai tyčiojosi iš religijos ir Dievo. Bet kai 1914 metais kilo karas ir jis turėjo jame dalyvauti, išleido manifestą į prancūzų tautą atšaukdamas savo netikėjimą:

"Aš juokiausi iš tikėjimo, ir už tai buvau laikomas išmintingu. Bet aš apgavau save ir jus, kurie skaitėte mano knygas, dainavote mano dainas. Tai buvo klaida, tai buvo tik klaidi vilionė ir tuščias sapnas. Dievą prarasti reiškia žūti. Nežinau, ar rytoj dar būsiu gyvas. Bet savo draugams turiu pasakyti: Lavedau nedrįsta mirti bedievis. Džiūkis mano siela, nes aš pergyvenau valandą, kada atsiklaupęs kartojau: aš tikiu į Dievą, tikiu, tikiu!"

+++++

= M-i-n-t-y-s =

Dievo neturi tik tas, kuris jo neįieško. Pradėk jo įieškoti, ir jis bus tavėje, o tu jame.

/Leonas Tolstojus/

+ + +

Kas garbina Dievą, tą reikia labai vertinti, nes jis niekuomet nebus blogio valdomas.

/Goethe/

+ + +

Ar pareiga yra didelė ar maža, visuomet ji lieka pareiga; ji yra dangaus įstatymas ir Dievo įsakymas mums.

/Ch. Kingsley/

+ + +

Kur nėra tikėjimo, ten viskas svyruoja. /Schiller/

+ + +

Turtas, išvaizda, galybė - viskas yra beprasmiška ir niekinga prieš širdies didybę.

/A. Stifter/

+ + +

Švelnus atsakymas sulaužo rūstybę, kietas žodis sukelia pyktį.

/Patarlė/

Iš *naminės* PASIUNTINYSTĖS veiklos

A. GINTAUTAS

Diktatūros laikotarpyje tikyba Vokietijoje nebuvo mėgiama. Naciškas režimas, nusistatęs prieš žydus, negalėjo pakęsti krikščioniškojo tikėjimo, kilusio iš žydų tautos. Buvo keliamos mintys, pakeisti vokiečių tautai krikščioniškąjį tikėjimą kitu, grynai vokišku. Dėlto krikščioniškojo tikėjimo išpažinimas buvo kiek galima varžomas. Sekmadieniais buvo įvesta įvairūs užsiėmimai, sueigos, sportai, rikiuotė ir kitoki „Dienstai“. Ypač tatau buvo taikoma jaunimui. Partijos nariams dalyvauti pamaldose uniformoje buvo visai uždrausta. Tad nenuostabu, kad žmonės nuo tikėjimo atšalo. Pagaliau nežinojo ir patys, kokio tikėjimo beesą, vadinosi tik „gottgläubig“. Krikščioniškosios artimo meilės ir krikščioniškojo bendravimo nebuvo. Kas dar kiek tikėjimo turėjo, slėpė tai savo širdyje. O juk buvo laikai, kada Vokietijoje evangeliškasis tikėjimas sėkmingai bujojo. Tą liudija daugybė pasiuntinystės draugijų – pagonių ir naminų, kurios Vokietijoje veikė. Pagonių pasiuntinystės draugijos siųsdavo savo pasiuntinius į įvairius nekrikščioniškus kraštus – Afriką, Indiją, Kiniją ir kit. Nemažas būrelis ir lietuvių pasiuntinių ten dirbdavo. Naminė pasiuntinystė veikė pačių krikščionių tarpe. Ji ne tik išlaikydavo prieglaudą, bendrabučius, internatus arba ruošdavo diakonus – diakonises, bet ir eidavo į gatvę ieškoti žmogaus, nutolusio nuo Dievo arba padėti pagalbos reikalaujančiam. Jos darbuotojus buvo galima sutikti stotyse, uostuose, gatvėse, prie teatrų durų, svetainėse ir t.t. beplatinančius evangeliškojo turinio lapelius arba bepadedančius nelaimėj atsidūrusiam. O tai vis ne kokie nors apmokami pareigūnai, bet be atlyginimo, evangeliškojo idėlo vedami jaunuoliai ir jaunuolės. Ir mūsų išvažiuojantieji prieš I-ą Pasaulinį Karą į svetimus kraštus tautiečiai dažnai gaudavo Tilžės stotyje lietuviškų evangeliško turinio lapelių kelionėį pasiskaityti. Čia turiu paminėti, kad ne tik Vokietijoje naminė pasiuntinystė veikdavo, veikdavo ji (dabar irgi tebeveikia) ir kitur, kur tik politinės salygos leisdavo. Diktatūrinuose kraštuose tų salygų nėra, tad ten ir naminė pasiuntinystė darbas negali viešai pasirodyti, lieka jos veikla tik siaurame ratelyje – šeimoje. Prisimenu, dar prieš Pirmą Pasaulinį Karą, Rygoj, važiuojant man vieną sekmadienio vakarą tramvajumi, įlipa vienas jaunuolis ir pradeda evangeliško turinio lapelius dalinti. Vienas vyras, imdamas lapelį, sako: „Neturiu laiko šitokių dalykų skaityti.“ Jaunuolis jam meiliai atsa-

Rašau naminė pasiuntinystė ir pagonių pasiuntinystę, ne vidujinė arba vidinė misija ir ne stabmeldžių misija dėl to, kad kiek Mažosios Lietuvos tiek ir Didžiosios, evangelikų tarpe jau nuo laikų yra įprasta taip sakyti. Vidujinė (arba vidinė) misija yra vėlesniais laikais versta iš vokiško Innere Mission (Mission yra iš lotynų kalbos). Kam mums versti iš kitų kalbų, kad mes turime gražius lietuviškus terminus. Naminė reiškia pačios krikščionijos namuose, krikščionių tarpe. Taip pat ir ne misijonierius, bet pasiuntinys, kaip žmonės sako. O kad lietuviai katalikai vadina misija, misijonierius, tai dar nėra pagrindo ir mums taip vadinti. Jie ir evangelikų kunigą pastorium vadina. Pagonių savoką laikau platesne, negu stabmeldžių. Ne kiekvienas pagonis yra ir stabmeldys.

G.

ko: „Pasidék, Tamsta, kai susirgsi ir mirties patale gulési, gal tada laiko turési.“ Arba 1917 m. Leningrade, caro režimui sugriuvus, dažnai buvo galima gatvėse sutikti uniformuotus studentus, dalinančius atsisaukimus, lapelius, laikraščius, evangeliškų susirinkimų bei pamaldų adresus ir t.t. Buvau į tokių susirinkimų nuėjęs; tai ne kokia bažnyčia, ne puikūs maldos namai, kuriuose pamaldos laikomos, o, be to, ir pati aplinkuma tamtikros rimties reikalauja. Ne, čia susirinkimas buvo kareivinių kieme, kareivių laisvalaikio salėj. Du trys sakė Dievo Žodį, pritaikytą žmonėms, neturėjusiems progos girdėti gryno Dievo Žodžio, o mergaitės protarpiais deklamavo arba gitaroms pritariant giedoję. Bendro giedojimo nebuvo, nes publika nemokėjo giedoti. Po to sekė pranešimas, kada ir kur Dievo Žodis skelbiamas. Publikos buvo prisirinkę labai daug. Vakarų Europoj ir dabar panašiai vekiama.

Su džiaugsmu tenka konstatuoti, kad ir Vokietijoje naminė pasiuntinystė dabar vėl atgyja. Neseniai Hannoverio stotyj, eidamas iš jos į miestą, tarpdury pastebėjau dvi 18-20 metų amžiaus mergaites, dalinančias evangeliškus lapelius. Tokius pat lapelius dalino du jaunuoliai ir prie kitų durų. Sustojęs stebėjausi – juk neseniai jie dar buvo HJ organizacijoje, neseniai dar jiems buvo skiepijama, kad visas pasaulis laikėsi, laikosi ir laikysis tik vokiškumo; nieko daugiau žmogui nereikia, kaip tik būti vokiečiu ir tada jau busi laimingas. O siela? – apie tai vengdavo galvoti, nes taip galvojant būtų ko gero prieita išvados, kad žmogui reikia ir krikščioniškos meilės ir kad visi žmonės yra lygūs pas Dievą. Kristus? – geriau apie jį negalvoti, o jeigu visgi mintys kyla, tai pakeisti jį koku nors nežinomu „Herrgott'u“. Ir Oberkaufungeno sanatorijoje, prie Kaselio, kur dabar man tenka gydytis, kas antrą sekmadienį apsilanko paprastas žmogelis ir atneša ligoniams į kiekvieną kambarį po krikščionišką lapelį pasiskaityti. Ir Hamburgo naminė pasiuntinystė taip pat išplėtė ypatingą veiklą. Ten tikintieji priejo išvados, kad tik 5% žmonių laikosi prie bažnyčios, o 95% yra nutolę nuo jos. Dėl to nesą ko laukti, kad tie 95% ateitų pas tuos 5%; reikia tiems 5% eiti pas amos. Taip galvodami, jie suorganizavo pasiuntinystės veikimo akciją, į kurią įtraukė paprastus žmones, studentus, kunigus, Bažnyčios vadovus, tikinčius inteligentus ir t.t. Prie jų prisidėjo dar svečiai iš kitų Vokietijos vietų ir iš užsienio. Veikė jie grupėmis iš vieno pasauliečio pirmininko ir iš 3-5 brolių kalbetojų. Tvarkos laikėsi ne bažnytinės, ne pamokslinės, bet pasikalbėjimo, diskusijų klausimu ir atsakymu. Išėjo iš bažnytinių mūrų irėjo ten, kur žmogus savo mielas dienas praleidžia. Juos buvo galima atrasti kinuose, teatruose, svetainėse, profsajungų namuose, kalėjimuose, gatvėse, aikštėse ir kitur. Viso 60 vietose tokių išvykų turėjo ir vis veikė pagal kiekvienos vietos salygą, stengdamiesi prieiti prie žmogaus širdies. Kine vienas iš veikėjų taria žodį, paskui rodo krikščioniško turinio filmą. Kiti šios akcijos dalyviai atsisėdžia tarp publikos. Pasibaigus spektakliui, šie užveda su publika kalbą, dalinasi išpūdziais, paaiškina, o radus reikala, į pasikalbėjimą įtraukia ir kunigą, prityrusį sielų rūpintoją. Teatruose vėl ne koku nors vaidinimu rodė, tam tikslui neturėjo paruoštų tinkamų veikalų, bet taip pat pravedė diskusijas, pasikalbėjimus, deklamavimus. Publiakai patiko, net kviesdavo pakartoti deklamavimus. Į kalėjimąėjo „Oberkirchenratas“, advokatas bei Apygardos Teismo pirmininkas. Kaliniai tuoį gavo pajusti, kad prie jų ne valdžios atstovai atejo, bet žmonės, nori jiems padėti. Neapleido šie pasiuntiniai nė garsiosios Hamburgo, St. Pauli kvartale, naktinių pasilinkėminių gatvės-Reeperbahn, kurioį iki vėlyvos nakties galima užtikti įvairių tautų jūrinių, motykių, ieškotojų, sukčiautojų ir t.t. Atvažiavo jie šeštadienio vakarą su dviem sunkvežimiais apšviestais neono šviesomis.

Šviesa ir trimto garsai bematantys sutraukė didelę minią žmonių. Ir čia vienas kunigas ir trys pasauliečiai viešoj vietoj pravedė diskusijas su abejotinos moralės žmonėmis, nustebusiems policininkams žiūrint. Šiais metais numato Hamburgo namines pasiuntinystės veikėjai dar plačiau išplėsti savo veiklą, pasimokė iš pereinamųjų metų laimėjimų ir nepasisekimų.

Prie naminės pasiuntinystės tenka priskirti šiais ekumeninio bažnytinio bendravimo laikais ir kitų krikščioniškų tikybų bei sektų veiklą, veikiančią už bažnyčios arba maldos namų ribų. Čia priklauso ir Išganymo Armija, kuri ypatingai mėgsta veikti gatvėse, parkuose ir kitose žmonių susibūrimo vietose. Jeigu mūsų tikėjimas nuo amžių tikėjimo kuo nors skiriasi, tai mes dėl to negalime juos smerkti, nes jie taip pat ieško žmonių, nutolusių nuo tikėjimo.

Mes Lietuvoje neturėjome išvystytos naminės pasiuntinystės veiklos, nes gyvenome išsisklaide ir, be to, dar gyventojų dauguma buvo katalikai. Kaimuose veikdavo kur ne kur dar iš senų laikų susirinkimininkai, kurie ir atlikdavo savo rūšies naminės pasiuntinystės darbą.

==
++X++X++X++X++X++
==

JOKIO ATSTOVO VATIKANE

Pats karas savaime privedė prie to, kad prezidentas Rooseveltas turėjo tam tikrą Myron Tailor kaip savo privatinį atstovą Vatikane. Po karo prezidentas Trumanas tą atstovybę neuždarė. Didelė dalis krašto Bažnyčių narių, kaip krikščioniški krašto piliečiai pareiskė protestą dėl tokios Trumano laikysenos. Ypatingai aktyvūs buvo baptistai tuo atžvilgiu, bet ir kitų Evangelikiškų Bažnyčių vadovai pareiskė protestus prieš JAV atstovavimą Vatikane. Tą patį padarė ir Lutheran National Council, kuri savo proteste prezidentui Trumanui ypatingai priminė, jog jis 1946 m. buvo davęs pažadą atstovybę Vatikane uždaryti.

Kodėl šitoks protestas? Katalikai savaime nori atstovybės, kadangi jie popiežių pripažįsta ne vien Bažnyčioje, kaip Kristaus vietininką žemėje, bet ir kaip žemišką valdovą, kuris turįs iš Dievo ne vien dvasiškos, bet ir pasaulinės galios teises.

Šitas teises mes protestantai atmetame, ir tai yra mums šventas rimtumas. Popiežius nėra Kristaus žemėje ir jeigu jis valdo tą Bažnyčią, kuri pasiduoda jo diktatūrai, tai tas nesiremia nei dieviškomis ir nei žmogiškomis teisėmis. Romos Bažnyčios krikščionys kenčia po jo jungu. Ypatingai pasauliniuose reikaluose popiežius negali niekam įsakyti. Tad mes jo ir nepripažįstame kaip valdovą ir nenorime, kad kas nors mus pas jį atstovautų. Ir dar ypatingai dėl to, kad jis yra mūsų pilietinių teisių priešas, nes popiežius yra vis ir vis išsitaręs, kad karalius savo valdymo teises gavęs iš popiežiaus, taip kaip mėnuo savo šviesą iš saulės gauna.

Iš Amerikos laikraščio

„The Lutheran“

Laiškas iš Wentorfo

Nuo Hamburgo 20 km pietų kryptimi randasi nežymus Wentorfo kaimas. Jis pasiekiamas važiuojant traukiniu iš Hamburgo vyr. stoties ligi Bergedorfo stoties. Wentorfe yra 24 blokų didelės buvusios vokiečių kareivinės. Kareivinėse įrengta britų zonos tranzitinė stovykla į Ameriką emigruojantiems. Per šią stovyklą eina visa emigracija į JAV jau nuo 1949 m. balandžio mėn. iš britų zonos. Emigrantų tarpe visada būna, nors ir nežymi dalis, lietuvių evangelikų. Šių mūsų žmonių padėtis Wentorfo stovykloje kartais pasidaro gan sunki ir kritiška, nes neturime jokio savo atstovo ar nuolatinio vietos gyventojų, kuris, reikalui esant, galėtų patarti ar padėti. Latviai evangelikai, ukrainiečiai ir mūsų tautiečiai katalikų tikybos turi savo nuolatinius kunigus, kaip stovyklos tarnautojus, kurie savo žmones bažnytiniai aptarnauja ir šiaip padeda. Nuo 1949 m. gegužės mėn. iki 1950 m. birželio mėn. kunigas K. Burbulys, būdamas tranzito stovykloje, aptarnavo lietuvius evangelikus. Kiekvieną sekmadienį laikydavo jis pamaldas ir padėdavo žmonėms. Jam išvykus į JAV, lietuviams evangelikams pamaldų daugiau nebuvo.

Pereitų metų lapkričio mėn. 3 d. penktą kartą atvykes į Wentorfo stovyklą (nes dėl sveikatos buvau 4 kartus atidėtas), pradėjau registruoti lietuvius evangelikus. Suradau jų apie 100. Tuoj susirūpinau dėl pamaldų. Lapkričio 26 d. aplankė mus kun. Dilys ir p. V. Klimkaitis iš Spakenbergo su savo trūbininkais. Žmonės džiaugėsi galėdami po ilgo laiko vėl savo pamaldas lankyti ir trūbininkų skambių garsų pasiklausyti. Gruodžio 10 d. buvo bendros pamaldos visų tautybių evangelikams. Pamaldas laikė latvių, estų ir lietuvių kunigai. Lietuvius atstovavo kun. Dilys. Pamokslą

sakė Lutheran World Federation atstovas Mr. Chris Christiansen ir malda skaitė bei palaiminimą suteikė LWF atstovas švedų kunigas Thoelin. Pamaldose dalyvavo labai daug žmonių. Po pamaldų buvo pas vietos latvių kunigą Lange pietūs svečiams, kunigams ir tautybių atstovams. Šios pamaldos daug padėjo visų tautybių liuteronams suartėti.

Yra ir mūsų žmonių, kurie Wentorfe jau 3 iki 9 mėnesius sėdi ir ar tai dėl sveikatos, ar tai dėl kitų priežasčių užkliuvo. Jų padėtis yra gana sunki. Maistas yra prastas ir vienodas, tad reikia ypatingai vaikams maitinti. Bet už ką pirkti jeigu žmonės be pinigų. Į Wentorfą atvyksta, nes jau stovyklose žmonės skursta. Be to, juk reikia ir rūbų ir avalynės. Latviai turi suorganizavę savo savišalpą. Bet mūsų žmonėms niekas nepadeda. Čia turėtų daugiau vietos latvių parapija yra gavusi dovanų iš Lutheran World Federation visų tautybių evangelikams liuteronams. Bet deja, lietuviai liuteronai nė vienas tų dovanų negavo, nors buvo labai reikalingi šalpos, nes nebuvo kas lietuvius atstovautų. Trumpai prieš Kalėdas gauta didesnė siunta maisto ir kiek rūbų iš „Evangelisches Hilfswerk“. Šį kartą padalinimas vyko jau teisingu būdu ir tam reikalui buvo sudarytas komitetas. Man teko atstovauti lietuvius, lenkus ir vengrus evangelikus bei ivairių tautybių stačiatikius. Buvo parinkti 3 mėnesius ir ilgiau stovykloje gyvenantieji žmonės ir gausiai sušelpti. Lietuvių šeimų buvo 9.

Tikimasi, kad ateityje ir kiti kunigai aplankys Wentorfo stovyklą. Pageidautina, kad ir Vyr. Baz. Taryba bent kiek susirūpintų visomis tranzitinėmis stovyklomis.

Fr. Šlenteris.

VASARIO 16-tosios MINĖJIMAI

DYPHOLCAS

Išaušus Vasario 16 rytui, visas stovykla buvo trispalvėmis pasipuošusi. Po piet atvažiavo iš NWDR mašina su magnetofono įrengimais ir užrašė į juostas dvi dainas: Leiskit į tėvynę, ir, O ko jūs liūdit. Jas padainavo gimnazijos choras, vadovaujamas p. mok. Janonio. Taip pat atvyko ir vokiečių apžvalginės bendrovės „Welt im Film“ mašinos su filmavimo įrengimais ir ruošėsi filmuoti vakarę būsiantį minėjimą, kas ir buvo padaryta.

Atėjus vakarui, gimnazijos salėje prasidėjo pats minėjimas ir kartu oficialus gimnazijos atidarymas. Be vietoje gyvenančių tautiečių, buvo dar daug ir iš kitur atvykusių svečių, būtent mūsų visuomenės vadovų ir vokiečių vyriausybės atstovų.

Minėjimą atidarė vietos Lietuvos Komiteto Pirmininkas p. Bliumfeldas. Pasveikinęs svečius padėkojo PLB Krašto Valdybai ir VLIKui už suteiktą paramą gimnazijai. Po to buvo pagerbti žuvusieji.

Sekantis kalbėjo PLB Vokietijos Krašto Valdybos Pirmininkas inž. Pr. Zundė. Jis pasakė, kad tikėjimas lietuvių gimnazijos būtinumu, padėjo nugalėti visus sunkumus, pastojusius kelią šią gimnaziją steigiant. Be to, tikėjimas yra būtinas siekiant bet kurio tikslo. Gražus pavyzdys mums yra Orleano Mergelė, kuri, turėdama vien tik tikėjimą, išlaisvino Prancūziją nuo ją bėbais - giančio užgrobtį priešo. Šios gimnazijos egzistencija bus pateisinta, jei ji Lietuvai išauklės bent vieną tokio tikėjimo asmenį. Baigdamas Krašto Valdybos Pirmininkas pareiškė savo tikėjimą, kad gimnazija duosianti ir daugiau tokių asmenų.

Iš Bonnos atvykęs Vokiečių Pabėgėlių Reikalams Ministeriat Dr. Weber sveikino gimnaziją ir palinkėjo jai sėkmės.

Po jo sveikino VLIKo Pirmininkas prel. M. Krupavičius. Savo sveikinime pažymėjo gimnazijos svarbumą ir kartu priminė, kad turės suvaidinti ne mažesnę vaidmenį už tą, kuri suvaidino Pirmojo Pasaulinio Karo metu Voronežo Gimnazija.

Amerikos lietuvių vardu sveikino BALFo Direktorius Europai J. Valaitis, palinkėdamas ištvermės gimnaziją išlaikyti.

Mažosios Lietuvos Tarybos vardu tarė žodį p. Simonaitis.

Ypač entuziastingai publika sutiko Dr. Vydūną, kuris kalbėjo apie žmoniškumo ugdymą tau toje. Tokia tauta, kuri ugdo žmoniškumą negalinti žuti, nes dvasinė galia vyraujanti ant materialinės galios.

Baigus Dr. Vydūnui kalbėti buvo perskaityta visa eilė raštų atsiųstų sveikinimų, k.a. Ministerio Lozoraicio, IRO vyriausios būstinės iš Hamburgo gen. Fenshaw'o, Vakarų Vokietijos Vidaus Ministerio vardu Valstybės Sekretoriaus be pareigų Dr. Wende's, Lietuvių Evangelikų Sinodo vardu senj. Kelerio, Lenkų Igaliotinio, kun. Trakio, Tautų Antibolševikinio Bloko, Latvių-Lietuvių Vienybės ir kt.

Oficialios dalies baigiamąjį žodį tarė Gimnazijos Direktorius Dr. A. Palaitis, ragindamas jaunimą būti ištvermingu. Be to, direktorius išreiškė padėką visiems gimnazijos rėmėjams visame pasaulyje.

Meninę dalį išpilde gimnazijos ir pradžios mokyklos mokiniai. Jau pradžioje paminėtas gimnazijos choras padainavo keletą dainelių, o tautinių šokių grupė pašoko gražių tautinių šokių. Baigiantis meninei daliai buvo pastatyti du gyvieji paveikslai, kurių pirmasis vaizdavo laisvos Lietuvos gyvenimą, o antrasis - pavergtos.

Minejimas baigtas Tautos Himnu.

LIUDVIGSBURGAS

Liudvigsburgo emigracinėje stovykloje Vasario šešioliktojo sois proga įvyko kuklus, bet išspūdingas minėjimas, kurio iniciatoriai buvo kun. A. Trakis ir inž. B. Į minėjimą atsilankė arti 100 mūsų tautiečių.

Minėjimą atidarė inž. B. Taręs keletą įvadinių žodžių ir paminėjęs mūsų vargus, B. perskaitė Vasario šešioliktosios aktą. Po to jis įdomiai apibūdino akto reikšmę ir aplinkybes, kuriose jis buvo pasirašytas.

Po šių žodžių visi bendrai sudainavo „Lietuviais esame mes gimę...“. Dainai nuskambėjus, dvi sesutės – Irena ir Rūta Srugytės (3 ir 5 metų) – gražiai padeklamavo eilėraštį „Po svetimu dangum“. Tada vėl bendrai sudainuota daina „Leiskit į tėvynę...“. Po dainos p. Grigaliūnas padeklamavo St. Lauciaus eilėraštį „Ilgesys“ ir K. Grigaitytės eilėraštį „Tai ne amžiams“. Sekė bendra daina „Lietuva brangi...“.

Po dainų ir deklamacijų žodį tarė kun. A. Trakis. Štai keletas minčių iš jo kalbos:

Mes – Vakarų Vokietijoje, o ypač čia Liudvigsburge esą tremtiniai – lyg kokioje prekyvietėje patys siūlomės pirkliams. Mes siūlome savo darbo jėgas, kad tik už tai mus kas nors priglaustų. Ne visada mūsų fizinės jėgos pakankamai stiprios... Tokiu atveju mus atmeta ir kartu atplėšia nuo mūsų tautinės bendruomenės, išmėtydami mus po drėgnus barakus. Tačiau mes esame daug geresnėje padėtyje, negu tie mūsų broliai ir sesės pavergtoje tėvynėje. Nors jie mato savo kraštą, kvėpuoja tėviškos oru, tačiau jie nėra laisvi, jie negali laisvai išreikšti savo meilės Lietuvai.

1918 metais, vasario 16 dieną pasirašytas aktas buvo lyg koks vainikas, kuriuo apvainikuoti už Lietuvos laisvėkovojučių karžygių kapai. Mes norime būti lietuviais – kovotojais. Nepasiduokime jokia mūsų žygi trukdan-

čiom jėgom. Nesiduokime dolerio paglemžiami ir visomis jėgomis stenkimės atsisipirti bet kokiai nutautinimo akcijai. „Lietuvi, Tu turi būti kovotoju!“ Šiuos žodžius mes turime nešioti savo širdyse.

Baigus kun. A. Trakiui kalbėti, viena tylos minutė buvo pagerbti žuvusieji už tėvynę. Po to G. padeklamavo eilėraštį „Tremtinio malda“.

Minėjimas, kuris praėjo tikrai šiltoje lietuviškoje dvasioje, užbaigtas inž. B. žodžiais ir Tautos Himnu.

Po minėjimo p. Milius lietuvių vaikučius apdovanojo šokoladu.

J.

KAS YRA PASAULIO LIUTERONŲ SAJUNGA?

Pasaulio Liuteronų Sąjunga (Lutheran World Federation) suteikia viso pasaulio dvasiškai liuteroniškumo vienybei matomą formą. Ji jungia tave ir tavo Bažnyčią

su 45 milijonais tikinčiųjų
42 Bažnyčiose
24 šalyse

ir yra pasaulį apimanti tikinčiųjų bendruomenė. Ji padeda Bažnyčios darbą dirbti ir Jėzaus Kristaus Evangeliją visose gyvenimo srityse apsakyti.

Pasaulio Liuteronų Sąjunga yra laisvas Liuteronų Bažnyčių susivienijimas. Ji neleidžia jokių įstatymų jai priklausančioms Bažnyčioms ir nevaržo jų savistovumo, bet jai priklausančių Bažnyčių pavestas užduotis ji atlieka jų vardu.

Pasaulio Liuteronų Sąjunga yra tavo Bažnyčios veikime šių dienų pasaulyje.

NAIRENŽES

KEISTAS ARCHYVAS

Giliai žemėje, po Oglethorpe (JAV, Georgia) universiteto rūsiiais randasi savotiškiausias archyvas pasaulyje.

Tai yra požeminė, 6m ilgio, 3m pločio ir 3m aukščio, patalpa, kurioje yra saugojami mūsų kultūros ir civilizacijos laimėjimai, k.a. lėktuvai, garvežiai, mašinos, radio aparatai ir kt. Visi saugojamieji dalykai yra ne originaus dydžio, bet atitinkamai sumažinti.

Mūsų kultūros laimėjimai buvo surašyti ant maždaug 1 mil. puslapių, kurie mikro-filmomis nufilmuoti. Beto, dar yra 250 mikro-filmų, kuriose užfiksuotos visos moderniškio gyvenimo sritys.

* = *

"AMERIKOS BALSAS" LIETUVIŠKAI

Radio siųstuvo „Amerikos Balsas“ transliacijos lietuvių kalba pradėtos nuo Vasario 16. Lietuviškųjų transliacijų personale dirba plk. J. Grinius ir jūrų kapitonas A. Labanauskas. Lietuviškojo skyriaus vedėju numatomas LAICO direktorius K. Jurgėla.

* = *

INDIJA

Šiuo metu paskelbtos dar kai kurios žemės drebėjimo, įvykusio 1950 m. rugpiučio mėn. Šiaurės Indijoje, pasekmės.

Iš viso yra žuvę 1500 žmonių

Materialinio nuostolio padaryta maždaug už 200 mil. DM.

Tos apylinkės paviršius taip pat pasikeitęs. Vienas geologas, kuris tą apylinkę po žemės drebėjimo tyrinėjo, nustatė, kad pasaulio augsčiausias kalnas - Mount Everest - paaugstėjęs keliais šimtais metrų.

= = =

N. GUINĖJA

Š.m. sausio mėnesyje įvykęs staigus „užgesusio“ vulkano Mount Lamington išsiveržimas N. Guinės rytinėje dalyje, pareikalavo virš 4000 žuvusių ir sužeistų žmonių.

Ugniakalnis spiaudė dūmus, ugnį ir pelenus iki 16000 metrų aukščio. 16 km spinduliu aplink vulkaną buvo sunaikinta bet kokia gyvybė.

Ši gamtos katastrofa laikoma didžiausia šio šimtmečio toje žemės dalyje.

= = =

ST. URMANAS UŽSUKO ! DYPHOLČĄ

Lietuvis Stasys Urmanas, kuris jau 1949 m. rugpiučio mėn. 17 d. pradėjo savo kelionę aplink pasaulį iš Paryžiaus, prieš keletą savaičių buvo užsukęs ir į Dypholčą.

Iki šiol Urmanas yra padaręs 22600 km. Iš Vokietijos jis nori patekti į Australiją.

Neuštadtas

Paskutiniame Jaunimo Ratelio suėjime senaisiais metais turėjome savo tarpe ir mielų svečių iš Dypholco liet. gimnazijos.

Suėjimą pradėjome giesmėmis. Po Ratelio pirminiko žodžių skaitė mok. J. Jurkaitis Evangeliją ir pasakė jaunimui pritaikytą pamokslėlį. Ponas Pareigis taip pat tare žodį į susirinkusius.

Toliau sekė laisvos diskusijos prie gražiai padengtų stalų.

Subuvimą užbaigėme malda ir giesme.

Sekmadienio mokyklai buvo su-ruošta Eglutė. Jaunimo Ratelio mergaitės savo darbu prisidėjo prie jos paruošimo.

Laike Eglutės vaikučiai pagiedojo giesmių ir padeklamavo eilėraščių. Bendrai vaikučiai vakarą praleido linksmi.

Sausio 2 dieną atvyko mūsų taip labai laukiamas kun. D. Jurkaitis ir atlaikė pamaldas, laike kurių giesmėmis palydėjo dūdų orkestras.

Su Dievo palaima

Neustadto Jaunimo Ratelis.

+ + +

Dypholcas

Prieš keletą mėnesių buvome išsirinkę Ratelio vadovu P. Jasiukonį. Neilgai galėjome jo vadovaujami dirbti.

Š. m. vasario mėn. pradžioje turėjome vėl išsirinkti naują vadovą, nes buvusysis mus apleido, išvykdamas į pereinamąją stovyklą. Šiomis dienomis jis jau žada vyk-

ti į dėdės Samo žemę.

Naujuoju Ratelio vadovu išsirinkome Ratelio narį Gintautą.

Kadangi neseniai išemigravo ir mūsų Ratelio sekretorė, tai turėjome naują išsirinkti.

Sekmadienio mokyklai dabar vadovauja Ela Timpaite.

Ratelis susirenka, kaip ir anksčiau, sekmadieniais priešpiet Šv. Rašto panagrinėti, o trečią dieniais giesmių pagiedoti bei pasimokyti.

Dypholco Jaunimo Ratelis linki buvusiems savo vadovams ir kitiems Ratelio nariams, kurie jau yra išvykę, Dievo palaimos, kuriantis laikinojoje tėvynėje.

Dypholco Jaunimo Ratelis.

+ + +

East St. Louis, JAV

Savo jaunimo turime nemažai. Deja, senųjų emigrantų jaunimas prie mūsų nesijungia, nes jau daugumoje jie nebemoka savo tėvų kalbos.

Mūsų būrelį, kuriam vadovauja J. Bendikaite, sudaro beveik vien „dypukai“. Jų tarpe yra dvi jau seniau į JAV atvykusios lietuvaitės, kurios gi jau silpnai lietuviškai tekalba. Nežiurint į tai, jos sudaro mums didelę paramą.

Kiekvieną šeštadienį susirenkame pasimokyti giedoti. Giedame lietuviškai ir angliškai. Čia mums vadovauja buvęs Tauragės bažnytinio choro vadovas Albertas Paulikaitis. Dabar ruošiamės Velykoms.

---Beveik visi senieji emigrantai tauragiškiai. Turime lietuvių kunigą, kuris atl. pamaldas.

KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI

Praeitame „Jaunimo Ratelio“ numeryje šioje vietoje buvo patalpinta visa eilė mus dominančių klausimų. Kreipėmės į visus mūsų mielus skaitytojus su prašymu, prisidėti prie šio skyriaus. Deja, reikia pasakyti, kad į šį kvietimą atsiliepė labai mažas skaičius mūsų skaitytojų. Juo skaitlingiau mes dalyvausime, tuo įdomesnis bus šis skyrius. Taigi kviečiame dar kartą visus į talką.

Šio skyriaus pabaigoje spausdiname ir vėl keletą klausimų. Atsakymus į praeitame numeryje iškeltus klausimus, gavome iš kun. Reisgio, kun. Trakio ir kun. Vymerio.

Stai atsakymai į klausimus:

1. Ar evangelikas gali dalyvauti tokiuose parengimuose, kurių tikslas yra įrodyti Evangelikų Bažnyčios taip vadinamos „dogmos“ klaidingumą? Jei negali, tai kodėl?

Tikrai yra keistos pamaldės, kurių tikslas būti „įrodyti mums evangelikams mūsų Bažnyčios taip vadinamos dogmos klaidingumą“. Juk mūsų Bažnyčios „dogma“, jeigu taip galima pasakyti, yra Šv. Raštas – Kristaus Evangelija. Yra didžiausia nesamone bandyti įrodyti Evangelijos klaidingumą. Bendrai, krikščionių konfesiniuose pokalbiuose negali būti kalba apie koki nors įrodymą, bet reikia žiūrėti į tai, ar mūsų mintys ir tvirtinimai yra pagrįsti Šv. Raštu. Mes evangelikai esame linkę ten dalyvauti, kur Kristaus Evangelija yra pagrindu.

A. Tr.

Jei katalikai drįsta įrodyti

ti mums mūsų Bažnyčios mokslo klaidingumą, tai dėl to esame mes patys kalti. Lietuviai evangelikai neturėtų eiti į katalikiškas pamaldas, kur jų tikėjimas ir jų Bažnyčia puolami bei niekinami. Išmintingas žmogus neeis savo noru ten, kur jį plaks. Bet jeigu kai kurie nieko nemanydami į tokias pamaldas pateko, tai jau po pirmųjų kunigo iššūkimo jiems reikėjo atsistoti ir be jokių kalbų išeiti laukan. Tada bent neišsipildytų priežodis: durnių ir bažnyčioj muša.

Kun. Vymeris

Kunigo Reisgio nuomonę šiuo klausimu yra tokia: „Evangelikas stovįs tvirtai Šv. Rašte ir žinąs Bažnyčios istoriją bei katalikų klaidą, būtent tikslu nukrypimą nuo Šv. Rašto, gali dalyvauti tokiuose parengimuose. Bet reiškia, ne visi!“

= = =

2. Ar lietuvių kalboje tikrai evangelikų kunigai yra vadinami pastoriais? Ar čia nėra grynai katalikų išmislas?

Lietuvių evangelikų kunigą negalima vadinti „piemenimi“, bet pastoriumi, nes žodis „pastor“ yra kilęs iš lotynų kalbos. Vokiškai tada turėtų verstis šis žodis į „Hirte“, ką niekas nesako.

Kun. Reisgys

Tiek Mažajoje, tiek ir Didžiojoje Lietuvoje lietuvių evangelikų dvasiškai yra vadinami tik kunigais; pavadinimas „pastor“ visai net nežinomas. Žodis „pastor“ paimtas iš lotynų kalbos ir reiškia ganytojas. Toks kunigų pavadinimas vartojamas tik grynai vokiškose parapijose. Didžiojoje Lietuvoje tas žodis R. Katalikų Bažnyčioje dar buvo vartojamas vyskupams pavadinti (kai kada!). Keista ir nuostabu, kad naujai išleistame lietuvių kalbos vadove redakcija paėmė žodį, kurio lietuviai nepažįsta. Gali būti, kad redakcija, norėdama R. katalikų kunigus nuo evangelikų kunigų atskirti, panaudojo pastariesiems nelietuvišką pavadi-

nimą.

A. Tr.

Kunigas Vymeris rašo mums, kad lietuvių evangelikų kunigai turi būti vadinami kunigais arba klebonais, nes jau senose lietuvių evangelikų raštuose jų dvasininkai vadinami kunigais. „Pastor“ į lietuvių kalbą galima išversti tik žodžiu „ganytojas“.

= = =

3. Kokia turi būti mūsų tolerancija kitų Bažnyčių ir tautybių atžvilgiu?

Protestantų pasaulis jau yra žinomas savo tolerancija, bet pačią toleranciją reikia irgi teisingai suprasti. Jos gerai nesuprasdami, mes galime kartais ir ne vietoje toleruoti, kas jau nėra geras dalykas. Taigi, tolerancijos supratime reikia irgi prisilaikyti tam tikrų ribų.

Negalima toleruoti arba pakęsti tokių dalykų, kurie mūsų Bažnyčią ar tautybę žemina, įžeidžia. Tokiais atvejais, savaime suprantama, reikia protestuoti ir pareikšti tiesos žodį, liudyti Evangelijos Tiesą.

A. Tr.

Evangelikų tolerancija yra dažnai perdidelė, nes ji prilygsta abejingumui ir negerbimui to, kas turėtų būti šventa ir brangu. Daugeliui evangelikų trūksta aiškumo ir griežtumo tikėjimo dalykuose, bet ne tolerancijos.

Kun. Vymeris

Esant tam tikroms aplinkybėms, evangelikas gali būti laikinai tolerantiškas, bet ne visuomet. Evangelikas, įsitikinęs teisingumu, negali būti tolerantiškas prieš klaidą. Kaip Jėzus kovojo prieš žydų nusistatymą, papročius ir klaidas, taip ir mes turime kovoti prieš visas klaidas. Mes negalime būti tolerantiški nuo Šv. Rašto nukrypusios Bažnyčios atžvilgiu, pavyzdžiui katalikų, kur Marijos garbinimas pasiekia toki

laipsnį, kad net jos dangun žengimas dogmatizuojamas. Netolerantiškam reikia būti ten, kur Dievo garbę pažeidžiama.

Tautybės atžvilgiu mes turime būti tolerantiški, nes tautos nėra amžinos. Jos yra mūsų laikini, Dievo leisti, kaimynai.

Kun. Reisgys

Kunigas Vymeris sako, kad reikalas kalbėti apie toleranciją tautybės atžvilgiu yra ten, kur mūsų tautiečiai sudaro daugumą, nes tada gali užėti noras išnaudoti savo persvarą ir nuskriausti mažumą. Šiaip jau mums reikėtų daugiau ir labiau palaikyti savo tautos ir tikėjimo žmones. Visiems geros valios žmonėms – nesvarbu tautybė – turime būti draugiškai nusistatę.

= = =

4. Ar žmonija savo kultūra žengia pirmyn?

Žmonija – labai bendra ir abstrakti sąvoka. Prie žmonijos priklauso ne tik augštai išlavinintas vakarų europietis, bet ir žemiausio kultūros lygio žmonės, kaip antai negrai, žmogėdros ir kiti laukiniai. Kalbėti apie žmonijos kultūros stovį, turint galvoje taip skirtingus žmonijos atstovus, yra gana bergždžias dalykas. Kas kita bus, jei kalbėsime apie atskirų tautų kultūros stovį.

Žodis kultūra irgi nėra labai aiškus. Krikščionis kultūrą supranta kitaip negu komunistas; lietuvių arba vokiečių kultūra yra kitokia, negu kiniečių arba indų kultūra.

Bendrai imant, reikia pasakyti, kad ilgi kruvini karai suardė kiekvieną kultūrą; netikėjimas ir bedievyystė taip pat griauja kultūros pamatus.

Kun. Vymeris

= = =

5. Kiek žinoma, Lietuvių Skautų Pirmiojoje yra katalikų skautų Dvasios Vadovas. Ar ten yra ir evangelikų Dvasios Vadovas?

Visi senesnieji lietuviai evangelikai skautai, ypač iš Ma-

žiosios Lietuvos, noriai prisime-
na skautų eilėse praleistas va-
landas. Koks ten buvo gražus bro-
liškas sugyvenimas tarp įvairių
konfesijų brolių ir sesių skautų.
Tuomet niekas neklausė, ar tu ka-
talikas, ar tu evangelikas. Visi
buvome broliai ir sesės, pasi-
šventę tarnauti Dievui, Tėvynei
ir Artimui... Kitaip jau yra su
skautybe tremtyje. Nors ji turi
būti Lietuvos skautybės tauta, ta-
čiau čia jau įvesta ir dvasios
vadovai skautams. Tuo pačiu ir
tikybų skirtumas. Kadangi skautų
dvasios vadovai visi buvo kata-
likai kunigai, tai daugelio vie-
tose iš evangelikų pusės kilo ne-
pasitenkinimas. Pradėta reikālau-
ti ir evangelikų dvasios vadovų.
Iš mūsų Bažnyčios pusės tokie bu-
vo paskirti. Skautų vadovybė jau
patvirtino. Dabar kyla klausimas
ar buvo ir Vyr. Ev. Dvasios Va-
dovas L.S.S. Pirmioje? Deja, tu-
riu pasakyti, kad iki šios die-
nos L.S.S. Pirmioje tokio netu-
rime, nors jau 1947 metais buvo
mūsų Bažnyčios paskirtas, bet L.
S.S. vadovybės nepripažintas.

1949 metais, paskutiniame
skautų suvažiavime Seinfeldė, mū-
sų Bažnyčios atstovo šis reika-
las buvo iškeltas ir, beveik vi-
si suvažiavimo dalyviai šiam pa-
siūlymui pritarė. Pasiūlymas Vyr.
Ev. Dvasios Vadovą priimti į L.
S.S. Pirmiją buvo nuoširdžiai
priimtas. Bet sekančiame L.S.S.
Tarybos posėdyje R. kat. delega-
tūros paskirtas Kat. Dvasios Va-
dovas kun. Dr. Vaišnora pareiskė
savo „veto“ ir būk išreiškęs,
kad tuomet ir jis išeinąs iš Pir-
mijos, jei būsiąs priimtas Ev.
Dvasios Vadovas į L.S.S. Pirmiją
L.S.S. Tarybai nieko daugiau ne-
liko, kaip nusilenkti prieš šį
protestą. Per sekantį L.S.S. Pir-
mijos posėdį mūsų Bažnyčios at-
stovas turėjo visą laiką praleis-
ti už durų. Tai yra mums evange-
likams skautams labai nemalonu,
tiesiog tragiškas, įvykis. Juk
mes negalime dalyvauti tokioje
organizacijoje, kurios dvasinę
vadovybę turi kitos konfesijos,
šiuo atveju katalikų, dvasiškis.

Tokiu būdu mums atimama pradžio-
je minėta brolybė, vienintelė vi-
sus lietuvių jungianti organiza-
cija, o jaunimui iš Mažosios Lie-
tuvos – esminis ryšys su Didžią-
ja Lietuva.

A. Tr.

= = =

6. Kuo skiriasi ev. liuteronų
Bažnyčia nuo ev. reformatų Baž-
nyčios?

Liuteronų ir reformatų Baž-
nyčių mokslai skiriasi 1. Pažiū-
romis į sakramentus (Krikštas ir
Sv. Vakarienė); 2. Senojo Testa-
mento reikšmė; 3. Išrinktųjų at-
žvilgiu; 4. Parapijos santvarka
ir 5. Bažnyčių vidaus įrengimu.

Vis dėlto tuos skirtumus ne-
reikia laikyti esmingais. Evan-
gelikui ir katalikui sunku susi-
tartti tikėjimo klausimais, bet
liuteronai ir reformatai gerai
sutaria ir gali be sunkumų Die-
vą garbinti tose pačiose pamal-
dose.

Kun. Vymeris

= = =

7. Kiek žinoma, demokratiniuose
kraštuose veikia įvairios parti-
jos. Lietuvių tarpe taip pat yra
daug partijų. Kokia partija lie-
tuviams evangelikams yra priim-
tiniausia?

Mažajoje Lietuvoje lietu-
viams partijos yra šiek tiek sve-
timos, nes, ypač Klaipėdos kraš-
te, lietuviai nebuvo susiskaldę
į partijas – tam dar truko tik-
rosios laisvės. Partijos, aišku,
nepaneigiamos, nors ir atrodo,
kad tai tautą skaldytų. Bet ka-
dangi vienoje partijoje visas gy-
venimas netalpinamas, ką ir pats
žodis (pars, tis – dalis) pasako
tai būtinai turi būti ir daugiau
partijų, kurios pasistengtų vi-
sapusiškai valstybės tikslus ir
siekius išryškinti ir įgyvendin-
ti. Kadangi Evangelija apima gy-
venimo visumą, tai nėra ir nega-
li būti evangeliškos partijos.
Dabar kyla klausimas prie kokios
partijos mums evangelikams dėtis?
Čia reikia būti labai budriems.
Tik tokia partija gali pareiti į

klausimą, kurį ne tik nevaržo, bet kuri sudaro salygas ne kokiai nors mūsų pasaulėžiūrai, bet Kristaus Evangelijai, mūsų Bažnyčios siekiui įgyvendinti.

A.Tr.

= = =

8. Ar evangelikui politikoje dalyvauti yra patartina?

Evangelikas neturi stovėti nuošaliai nuo politinio gyvenimo, nes jo vengdamas jis užleistų savo vietą nepageidaujamiems elementams ir padarytų žalos savo Bažnyčiai ir parapijai. Svetimų ir net priešingų pažiūrų žmonės užimtų visas svarbias vietas savivaldybėje ir mokyklose; paimtų evangelikų jaunimo auklėjimą į savo rankas ir visaip skriaustų evangelikų parapijas. Žinoma, reikia vengti politinės aistros ir naudotis tik švariomis politinėmis priemonėmis.

Kun. Vymeris

Politikos ribas sunku nustatyti. Politika apima visas valstybes, tuo pačiu ir kiekvieno valstybės piliečio gyvenimą. Todėl mes negalime nuošaliai stovėti nuo tokio mūsų gyvenimui svarbaus faktoriaus. Juk mums negali būti visvien ar šis, ar anas asmuo, ar ši ar ana partija mūsų valstybę – tautą valdytų. Todėl kiekvieno tikro piliečio yra tiesiog šventa pareiga tuo susirūpinti. Yra labai svarbu, kad tiek valstybės, tiek atstatinkamos partijos atsakingose arba net ir eilinėse vietose, būtų žmogus, kurio tikslas įgyvendinti Evangelijos Tiesą.

A. Tr.

= = =

Sekančiame numerįje mūsų skaitytojai turės progos apie 7 ir 8 klausimą plačiau pasiskaityti.

Red.

= = =

KLAUSIMAI

9. Kas yra ekumeninis judėjimas?

Jonas P.

10. Kiek mums yra žinoma, katalikų jaunimui ir šiaip katalikams ne visas knygas galima skaityti.

Ar ir evangelikams yra nurodomos knygos, kurias jie gali skaityti?

S.R.

= = =

11. Kas yra metodistai? K.

= = =

12. Kas yra babtistai? K.

= = =

13. Mes neturime savo lietuvių kunigo, kuris mus aptarnautų. Ar galime mes įsijungti ir į kitos tautybės tos pačios Bažnyčios bažnytinę veiklą?

Torontiškis

= = =

14. Ar mes galime pasninką Šv. Raštu pagrįsti? Ar pasninkas yra reikalingas?

Antanas B-sius

= = =

15. Kaip buvo sutvarkyta lietuvių Ev. Bažnyčia Lietuvoje?

Jurgis G.

= = =

16. Kokie liet. ev. laikraščiai buvo leidžiami Lietuvoje?

M.T.

= = = = =

„APIPEŠIOJO PLUNKSNAS...“

Nors Australijos tepamačiau dar tik mažą plotelį, bet pirmieji išpūdziai vis dėlto nelinksmi. Visų pirmiausia mus pasitiko baisiai įkyrios Australijos avinės musės, o paskui muitininkai, kurie visas mūsų plunksnas apipešiojo, kitaip tariant, atėmė visa, kas tik su turėjo ką nors bendro: patalus, pūkines antkloides, pagalves ir t.t. Po to viską išvežė iš stovyklos ir sudegino. Galite įsivaizduoti žmonių pyktį. Taip jie mus palengvino nuo turto, kurį dar buvome išgelbėję nuo Maskvos „svieto lygintojų“.

ANGLAI PRIEŠ BOLŠEVIKINI TIKĖJIMO PERSEKIOJIMA

D. Britanijos Lordų Rūmai svarstė pasiūlymą, kad D. Britanija įneštų į JTO bolševikų pavergtuose kraštuose tikėjimo persekiojimo klausimą. Kalbėjo 10 atstovų. Lordas Perthas savo kalboje paminėjo ir Lietuvą, pažymėdamas, kad didžiuma lietuvių kunigų yra deportuota. Valdžios atstovas lordas Hendersonas pareiškė, kad jis principe sutinkas su siūlytojo intencijomis ir jei pavyktų pašalinti teises kliūtis, tai tikėjimo persekiojimo klausimą galima būtų įnešti į JTO apsvarstyti dar prieš 1951 m. rudenį.

+ + +

ČIKAGA

Čikagoje veikia lietuvių ev. sekmadienio mokykla. Kalėdų Švenčių proga buvo apdovanota 70 vaikų. Sekmadienio mokyklai vadovauja A. Velius. Čia taip pat veikia ir Jaunimo Ratelis, kuriam priklauso maždaug 70 jaunuolių. Tik gaila, kad jie mums jokių žinių apie savo veiklą neprisiunčia.

Dr. J. Brozaitis, kuris Vokietijoje būdamas įvairiuose suvažiavimuose mūsų jaunimui pasiskaitas skaitė, yra gavęs Čikagoje profesoriaus vietą.

+ + +

je atlaikė lietuviams evangeli-kams pamaldas. Susirinko apie 20 tikinčiųjų.

+ + +

VOKIETIJA

Š.m. sausio mėn. 10 d. prof. Dr. Lindbergas, Pasaulio Liuteronų Sąjungos Vokietijoje Šefas, atsisveikino su mumis ir išvyko atgal į JAV. Atsisveikinimo proga mūsų Bažnyčia įteikė jam padėkos raštą ir gražų albumą su nuotraukomis iš liet. ev. gyvenimo. Latvių arkivyskupas ta pačia proga įteikė auksinį kryžių.

Dr. Lindbergas tikrai dalinasi mūsų tremties kryžiaus keliais. Jis taip pat buvo labai palankus ir mūsų jaunimui. Jo pirmasis darbo žingsnis Vokietijoje buvo liet. ev. jaunimo suvažiavime Berchtesgadene, kur jis su visa savo šeima dalyvavo. Visi to suvažiavimo dalyviai dar gerai prisimena Dr. Lindbergą, kai jis kartu su visais džiaugėsi ir liūdėjo.

Išvykdamas Dr. Lindbergas paprašė kalėdinį „Jaunimo Ratelio“ numerį, kuriuo jis labai džiaugėsi. Laikraštuką pasiėmė su savimi kaip atsiminimą nuo mūsų jaunimo.

Dr. Lindbergas išsireiškė, kad jis ir Amerikoje būdamas, savo šeimos pamaldelėse visuomet maldose prisimins ir mus tremtinus.

+ + +

Vasario 18 d. kun. A. Trakis Liudvigsburgo emigracinėje stovyklo-

MEMINGENAS

Kun. Stanaitis jau nuo per-eitų metų lapkričio 27 d. guli ligoninėje. Jo sirgimo priežastis buvo inkstai ir kojos kaulo lūžimas, bet vos nuo to pasveikęs, susirgo sanarių uždegimu. Tikimasi, kad už kokių trijų savaičių kun. Stanaitis jau galės ligoninę ap-leisti. Jo sugrįžimo labai laukia jo parapija, kuri turi arti 120 parapijiečių.

Memingeno sekmadienio mokyklai sėkmingai vadovauja pan. Stanaitytė.

+ + +

MIUNCHENAS

P. Kurtas Velius, buvęs ilgus metus parapijos pirmininku Šveinfurte, o ypač pasidarbavęs sekmadienio mokyklose ir jaunimo darbe š.m. sausio mėn. 29 d. išvyko į JAV-Čikagą.

Mes linkime jam ir jo mamytei palaiminto gyvenimo naujame krašte ir, kad p. K. Velius dar ilgai pasiliktų jaunas ir naujoje vietoje „suktų“ su pasisekimu lietuvišką jaunimo ratelį.

+ + +

LIUBEKAS

Lietuvos Nepriklausomybės Šventės proga buvo atvykęs kun. Dilys, kuris atlaikė pamaldas su atatinkamu pamokslu. Pamaldos užbaigtos Tautos Himnu.

Sekančią dieną, t.y. vasario 17., atvyko kun. D. Jurkaitis ir atlaikė taip pat pamaldas su Šv. Vakariene.

+ + +

Š.m. kovo 4 d. atvykęs į Dypholcą kun. senj. Keleris atlaikė

pamaldas su Šv. Vakariene. Pasi- baigus pamaldoms, visa parapija buvo prie bažnyčios nufotografuo- ta.

+ + +

HANOVERIS

Vyskupas D. Dr. Dibelius, Vokietijos Evangelikų Bažnytinės Tarybos Pirmininkas, pakviestas į Atėnus dalyvauti š.m. birželio mėn. įvyksiančioje Jubilejinėje Šventėje apaštalo Povilo pasiuntinystės pradžiai, prieš 1900 metų, Europoje paminėti.

+ + +

VOKIETIJA

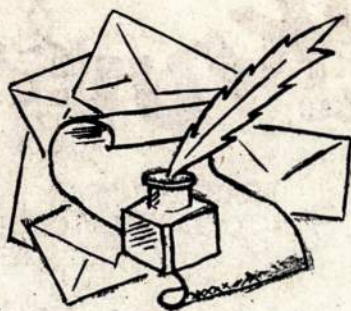
Vakarų Vokietijos universitetuose ir augštosiose teologi- jos mokyklose 1950 metais studi- javo visą 7489 teologijos stu- dentai, būtent: 3575 evangelikų ir 3914 katalikų. Daugiausia e- vangelikų studijavo Tiubingeno, Goettingeno ir Heidelbergo uni- versitetuose. Iš 3575 evangelikų teologijos studentų buvo 473 mo- terys.

+ + +

ŠVĖB. GMIUNDAS

Čia daugiau nėra jokios lie- tuvių stovyklos. Lietuviai, gyve- nusieji šioje stovykloje, iškelti į Heidenheimą, Ingolštadtą, Gra- fenaschau, Orliką ir kitas sto- vyklas. Apie šiu vietovių evange- liškąją veiklą dar jokia žinia mus nepasiekė, bet artimoje atei- tyje tikimės ką nors iš ten iš- girsti.

+ + +

PAŠTAS

D E M E S I O VISIEMS JAUNIMO RATELIAMS!

Visi Jaunimo Rateliai, ar tai Vokietijoje, ar kituose pasaulio kraštuose, yra paloniai prašomi siųsti, maždaug kas mėnesį arba du, neilgas žinutes apie savo veiklą „Jaunimo Ratelio“ redakcijai. Yra daug Jaunimo Ratelių, apie kurių veiklą nieko ne girdėti. Vienas kitas gal pagalvos, kad jis nesugebąs žinią tinkamai parašyti. Tiesa pasakius, kiekvienas sugeba, jeigu jis tik nori. Užtenka visiškai paprastai aprašyti Ratelio

darbą. Visiems Rateliams gali būti Neustadto (Vokietijoje) Jaunimo Ratelis pavyzdžiu, kuris beveik visuomet reguliariai prisiunčia savo veiklos aprašymą.

Jei kiekvienas Ratelis atsiųstų bent po trumpą žinutę, tai jau susidarytų daug įdomios informacinės medžiagos ir tuo pačiu laikraštukas būtų įdomesnis.

Dar kartą kviečiame visus Jaunimo Ratelius atsiųsti savo veiklos aprašymus. Visi skaitytojai ir redakcija už tai būtų Jums širdingai dėkingi.

Redakcija

§ § §

Visą laiką „Jaunimo Ratelio“ redakcija neturėjo nuosavos rašomosios mašinėlės. Kiekvieną kartą, o taip pat ir ši, ruošiant laikraštuką reikėdavo iš ko nors pasiskolinti. Nuo to daug priklausydavo ir laikraštuko punktualumas.

P. A. Jurėnas, išvykdamas į JAV, paliko savo rašomąją mašinėlę, paskirdamas ją labdarybės tikslams. Šita mašinėlė dabar ir perėjo į „Jaunimo Ratelio“ redakcijos rankas. Redakcija širdingai dėkoja p. A. Jurėnui už paliktą raš. mašinėlę.

§ § §

Greitu laiku išvyksiančiam kun. Trakiui ir jo žmonai į JAV, linki „Jaunimo Ratelis“ Dievo palaimos įsikurti naujame krašte. Tikimės, kad kun. Trakis ir užjūryje būdamas nepamirš „Jaunimo Ratelio“

§ § §

Dėkojame kun. Trakiui, kun. D. Jurkaičiui, kun. Reisgiui, kun. Vymeriui, p. A. Gintautui sjr. ir p. A. Gintautui jr., p. P. Jasukoniui, p. V. Aukštikalniui, p. R. Esertui ir visiems kitiems, prisiuntusiems šiam „J.R.“ numeriui straipsnių, žinių arba kitokios medžiagos.

Taip pat redakcija dėkoja p. Bastijonui už 5 dol., p. Pužiniui už 2 dol., p. Vaišvilai taip pat už 2 dol., pan. J. Bendikaitiui už 1 dol., p. J. Timpai už 3 DM ir kitiems, atsilyginusiems už laikraštuką.

§ § §

Medžiagą sekančiam „J.R.“ numeriui prašome siųsti tuoju pasirodymo šio numerio. Atsiskaitymas už „J.R.“ vyksta betarpiškai su red.

LAISVALAIKIUI???

PILIUS PAUŽA

Tekstas ir piešiniai
Jasiasus

Pilius Pauža,
Tas padauža,
Skuba link stotelės.
Nor' keliauti,
Atsigauti
Nuo "darbu" begalės.
Vos ne vos
Iš paskos
Traukinį pavijęs,
Dunda jis
Mintimis
Kažkur atsilikęs...
Čiuku, čiuku,
Pilnu greičiu
Lekia per pasaulį.
Štai ir vieta,
kur norėta
Ilgiau apsistoti.-
Koks gi čia
Stotyje
Kvapas nemalonus,
Lyg degtų
Skarmalų
Prekinių vagonuos.
"Gaisras, gaisras!"
Šaukia Pilius,
Ranka mušdams ugnį,
Kad net žmonės
Iš tos baimės
Emė išlakstyti. -
Pagaliau
Viskas jau,
Kaip ir nebebuwė.
Tik skylė
Antklodėj
Paužai galvą suka...

JONAS: Kada tu kelie-
si sekmadieniais?

PETRAS: Na, maždaug
tada, kada pirmieji
saulės spinduliai
patenka į mano kam-
barį.

JONAS: Nu nu, ar tai
tau ne per anksti?

PETRAS: Visai ne, ma-
no kambario langai
išeina į vakarus...

#

PRAEITO "J.R." NUME-
RIO KRYŽIAŽODŽIŲ AT-
SAKYMAS

1. Lakštingala,
2. Žvakė,
3. Našlė,
4. Betliejus,
5. Žvaigždės,
6. Šalta,
7. Valia,
8. Lėlė,
9. To žodžio čia su-
daryti negalima.

UŽDAVINYS Nr. 2

Kas suskaitys šią pa-
tarlę? Dapieskite
tiksliai langeliuose
pradėtas piešti rai-
des, ir jau turėsite
atsakymą.

K	~	I	V	V	A	S
I	K	~	U	S	I	T
A	I	F	I	R	I	S
M	I	T	U	N	S	I

UŽDAVINYS Nr. 3

Kas žinoite salą, ku-
rios pavadinime su-
tinkame penkis A?

UŽDAVINYS Nr. 4

Kaip iš penkių žė-
miau nupieštų viene-
tų sudaryti skaičių
12? Gal su trupmena?

Turinys

29

Liuteronų Vyskupų Konferencijos Pareiškimas	2psl.
Mano siela yra nuliūdusi	Kun. A. Trakis 4 "
Mintys Vasario 16-tajai	V.A.+P.J. 5 "
Kentėjimo-Gavėnios laikui	Kun. D. Jurkaitis 6 "
Bretkūnas - Šv. Rašto vertėjas	Alg. Gintautas 8 "
Eilėraštis	Vydūnas 11 "
Giesmių aukos	R.Tagore 11 "
Mintys	 12 "
Iš naminės pasiuntinystės veiklos - A. Gintautas	13 "
Jokie atstovo Vatikane	15 "
Laiškas iš Wentorfo	Fr. Slenteris 16 "
Vasario 16-tosios minėjimai	17 "
Kas yra Pasaulio Liuteronų Sąjunga?	18 "
Išvairenybės	19 "
Iš įvairių Ratelių	20 "
Klausimai ir atsakymai	21 "
Iš viso pasaulio	225 "
Redakcijos paštas	27 "
Laisvalaikiui	Jasius 28 "
Turinys	29 "

Iliustracijos P. Jasiukonio
Spaudė p. Puskepalaitis, Münchene - LWF spaustuveje

2

+++++
"J A U N I M O R A T E L I S", liet. ev. jaunimo mėnraštis. Leidžia Dypholeo Lietuvių Evangelikų Jaunimo Ratelis. Atsakingas redaktorius Kasparas Dikšaitis. Redakcijos adresas:
 (23) DIEPHOLZ, Lager "B" am Flugplatz, Bl. 6/19E, British Zone, Germany.
 - Šio numerio kaina 30 Dpf. -

T u n i n g

D R U C K S A C H E

Abs.:

Kasparas Dikšaitis

(Jaunimo Ratelis)

/23/ DIEPHOLZ

Lager „B“ am Flugplatz, Bl. 6/19E
British Zone, Germany

Paper for this circular has been provided by the Lutheran World Federation as remembrance from Lutheran Churches throughout the World

Popierius šiam leidiniui duotas Pasaulio Liuteronų Sąjungos, kaip sveikinimas iš pasaulio liuteronų Bažnyčių.

Redaguoja: Kasparas Dikšaitis